

Hilbert . . .

Framh. av 1. síðu.

og trongd til stjórnaarbroyting, fullveldi, kvetting frá Danmark, taka landið ella undir hvörjum heiti tað nú varð borið fram, sum lá aftanfyrir, men láglynt makt- og vinningargirnd. Tað var so sanniliga ikki sona tjóskaparkensla, sum dreiv á oddamenninir innanfyri mótmælisflokkarnar, men einans hetta at skapa sær eitt peningahegemoni yvir øllum Føroya fólki og fáa tað fyrri fótur sínar.

Eingin Føroyingur, heldur ikki innanfyri sanførar og ærligar fólkafloksmenn, er so starblindur, at hann ikki í dag er fullkomuliga greiður yvir hetta. Og tað er einki at ivast í, at um Hilbert amtmáður hevði valt at spenna seg fyrir vagnia hjá hesum ósingarmonnum og politisku spekulantum, vildi hann høvdi lætt við at komið í krithúsið hjá teimum.

Men tað skal til allar tíðir tala honum til heiður, at hansara reinføri var so stórt og avgjørt, at hann helt fingrar sínar reinar og og stóð sum ein maður um tað, ið hana helt vera rætt. Og vit ivast ikki í, at teir flokkar, sum arbeiddu saman við honum fyrir at verja Føroyingar á reinförum og heiðurligum leiðum yvir Danmark og Føroyum, vilja í hvørjum vinna stóri og stóri tókk og samkenslu mamma millum her á landi. Men samstundis vil Føroya fólk stórliga undrast yvir og fordøma tann flokk — sambandsflokkinn — sum uttan mun til tað, ið hendi undir kríggnum, so lætt og við fullum musikki gjørdur honnór fyrir teimum, ið einki spardu fyrir at fella Hilbert amtmann og týna allar teir politikarar, sum uttan mun til hvóna ágang, teir fingur, ikki vildu svíkja rætt og reinføri í okkara stjórnapolitikki. Tann gerð, sum sambandsmenn her gjørdur, og sum lögmáður hevur hövuðsærina fyrir, var, er og vil til allar tíðir verða mett sum tann skemdaggerð, ið á ongan hátt er minni greflig í sínum skaplyndi enn gerð teirra, ið frá morgni snemma til kvöldið sýla æruskemdu Danmark, alt sum var danski og allar teir, ið ikki vildu ýla við teimum.

Arbeiðið, ið Hilbert amtmáður gjørdi í Føroyum, liggur okkum kanska ov nær, fyrir at vit kunna fella ein heilt ólitaðan dóm yvir tað.

Men tað kunna allir menn lættliga vera samdir um, at evnaðirri og arbeidslúsari embætismann enn Hilbert amtmann hava Føroyar ongantíð átt.

Hann var djurur. Legði ikki fingrarnar í millum. Sera góður lögræðingur og administratur. Eingin kom við hálvum og ógreiðum beskeð frá honum.

Tað er okkum kunnugt, at okkara menn minni enn so altíð vóru á einum máli við hann. Menn uttan mun til, um hana persónligahelt tað vera rætt at ganga eina ávísa leið, var hann altíð fúsar til at veita einum sín juridiska kunnleika til at seta í lógarform tað, ið flokkur okkara yngsti framt.

Hetta minnst var honum við tókklæti. Og vit fara at vóna, at okkara embætismenn altíð fara at taka dómi eftir honum í hesum.

Tað var, sum Louis Zachariasen segði, serliga málspurningurin, sum vit togaðust vit Hilbert amtmann við. Men vit skilja hansara trupulleikar, tí tann eini stóri samarbeiðisparturin, sum nú hevur avreitt seg til Hilberts deyðsfiggindar, sambandsflokkur, legði so hart ímóti her. Vit halda okkum vita, at Hilbert amtmáður aldri vildi høvdi sýtt at fremja tingsins málviðtøku, um ikki sambandslögtingsmennirnir 8 mann høvdi lupu fram og lögdu við tingsins gerðabók hitt harðasta mótmæli og hevndarlyfti, um amtmáðurin høvdi sær at fremja tingsamtyktina.

Mangt hevði verið óðrvísi, um sambandsmenn ikki gjørdur hesa ógerð móti Hilberti og Føroya fólki.

Tað var nú ikki bara mótmælisflokkarnir, ið völdi Hilbert amtmanni neisir og trupulleikar. Hansara embætismenn vóru honum ógvuliga boysnir og ófatiliga naskir.

Tá ið stríðið hasaði av, máttu allir partar viðganga, at Føroyar vóru væl varveitar undir Hilberts amtmans leiðslu. Her kundu verið freistandi at drigið fram ymisk dómi, t. d. peniga — og sterlings stríðið, har ið tíðin gav Hilberti og hansara samgongumonnum hundradprosent rætt. Tað stríðsskriv, sum leiðarin av mótmælisflokkinum, Th. Petersen, skrivaði vil samstundis til allar tíðir vera honum sum ein kompromiterandi og syrgiligur minnisvarði um skilaloysi ella tað, ið verri er, kalda og sum máðurin segði »kyniska« villleiðing.

Hilbert sat væl um sátt við Bretar, ið royndust Føroyingum væl í allar mátar undir kríggnum.

Hetta at vera »formidlari« av besta vinarlag millum Bretar og Føroyingar var ikki hin minsta uppgávan, ið Hilbert loysti. Hann vann sær hægsta heiður hjá Bretum.

Føroyingar skylda Hilberti amtmanni tókk og vilja goyma minni hansara í æru og virðing.

H. A. Djurhuusar kvældið

Týskvöldið hevði Sjonleikarfelagið boðið til »Hans Andriasar

kvöld«, skaldinum til áminningar. Henda dag hevði H. A. Djurhuus fylt 75 ár.

Hákon Djurhuus legði fyrir við røðu um skaldið; ein røða, ið var so poetisk og hugnalig, sum hevði Hans Andriasar sjálvur havt skrivað hana. Hetta var ein góð byrjan.

Síðani kom upplestur av ymiskum, ið skaldið hevði yrkt. »Deyða stund Tróndar«, var ikki lisin so væl, sum henda megnar yrking átti uppiborið. »Tuflurnar« vóru væl frambornar; men frk. B. Rasmussen var so lágmælt, at tey flestu hövdu ikki lætt við at hoyra hana — kanska hevði pallurin sína skuld í hesum.

Th. Djurhuus, Poul A. Joensen og Knút Vang løsu yrkingar. Teir løsu væl — serliga K. Vang.

Systkini Højgaard av Toftum sungu hvør sínar 2 sangir. Tey sungu væl, serliga frk. Højgaard, ið hevur sera vakurt og reit mál.

Síðan varð framfört brot úr sjonleikinum »Eitt leygarkvöld í Bringsnagøtu«. — Menn halda ikki henda sjonleikin vera millum tað besta. H. A. D. hevur skrivað. Men hann varð væl leikaður, og hann hevði nakað av tí huga og góðlyndi við sær, sum fylgdi skaldinum bæði í skaldskapi hansara og persónliga. Tann musikkur, ið settur var til leikin var góður, og styrkti framförluna av leikinum væl. Vektarvísan varð eisini væl sungin. Leikpallurin var bæði vakur og hugnaligur.

Men eitt saknaðu vit: Barnarímurnar. Vit hövdu ventað at fingið at hoyrt eitt barnakór sungið hesar frálíku sangir, ið hava frótt og enn frøa hvørt føroyskt barnahjarta; men tað varð so ikki Sjonleikarfelagið, og tey, ið vóru við til at veita fólki hesa hugnaligu løtu, eiga góða tókk fyrir hetta kvöld.

TINGAKROSSUR

Hevur hug í sentimentalum tónalagi, ið »appellerar« til onkarsensluna, at gera martýr burtur atfinningini hjá nökrum foreldrum í Skopun móti Skopunar skúla og lærara.

Blaðið aftrar seg ikki við at skuldseta Føroya Socialdemokrat fyrir av politiskum grundum at taka upp atfinningina og forfylgja lærararanum, tí at hann er sjálvstýrismaður.

Vit fara at loyva okkum at biðja »Tingakross« trúgva okkum at einki liggur okkum fjærri enn tilíkar grundir fyrir upptøkuni av atfinningini.

Vit vilja á ongan hátt forfylgja Niels Poulsen lærara.

Vit keana hann ikki frá teirri síðuni, at hann hevur uppiborið tað av okkum.

Tað er sjálvandi altíð rættast, at greinir, serliga álop, um tey

ikki verða gjørd av blaðnum sjálvum, hava navn undir. Tann síð skuldi kanska øll bløð haft. Men tað er ikki bara vit, men í meiri muni »Tingakrossur« og onnur bløð, sum hava syndað her.

Við navni undir kunnu menn gera upp sína millum.

Vit kunna skjótt vera samdir við menn um, at henda uppgerð eigur at byggja upp á sannar og sakligar grundir.

Okkara skúlaskapur er í hvussu so týðningarmikil, at hvørki lærari ella skúlaskipan eigur at verða úti fyrir ósakligum álopum. Men aftur á hin bógvin megu bæði skúli og lærari finna seg í — eins og øll onnur menniskju — at verða kritiserað, um maður heldur nakað er galið ella, at okkurt kann gerast betri.

Tað gleðir okkum annars fyrir skúlans skuld at síggja, at tað eru nógv foreldur, ið fylkjast um hann sum lærara; og hini atfinningandi hava umborið seg og sagt, at teimum var ikki kunnugt tað, sum vit í sama blaði upplýstu, at arbeitt varð fyrir at fáa ein nýggja skúlastovu og ein lærara afturat.

Frá adventistum

Tað er nú nakað síðani, adventistarnir fóru at hugsa um at gera baðisanatorium í Hava við Skodsborg baðisanatorium sum fyrirmynd. Nú eru teir komnir so langt ávegis, at teir hava keypt hús. Tað eru húsini hjá Niels Mortensen. Kostnaðurin var 75.000 kr. Baðimeistarinn á Skodsborg kemur upp at skipa fyrir arbeiðinum. Fólk kunnu fáa medisinsk bað, ljós masasju og aðra viðgerð.

7. dags adventistar hava fund í samkomuhúsinum Bethel í Sverrigøtu 9 sunnukvöldið kl. 6. Tað er presturin Andreas Nielsen, ið heldur røðu um Grönlandsferð sína í summar. Ljósmyndir frá ferðini verða víst.

Kosturin

Er so reitt upp fyrir Fiskimonnum, at teir skulu gjalda fyrir at sleppa til sjós at sjabba við vaðbeinið?

Sambart sáttmála skulu fiskimenn gjalda kostin.

Í ár er tað hent, at fiskimenn eru komnir heim við tí úrsliti, at teirra partur av netto er ikki fyrir kostin.

Teir fáa soleiðis ikki bara ikki eitt einasta oyra, men eru skyldugir at rinda kontanti fyrir ein part av kosti sínum.

Hvat gerst her fyrir at hjálpa Fiskimanninum.

Hann kann ikki fyrst fáa einki og so afturat rinda fyrir at hava sloppið umborð.

So hørd kor bjóðar eingin tjóð í heiminum sínum fiskimonnum ella øðrum arbeiðandi fólki.